

УДК 658.713:338.43(045)

DOI: 10.31339/2617-0833-2019-2(27)-195-198

**ДЕРЖАВНА ПІДТРИМКА ЛІЗИНГУ – ЯК ОДНІЄЇ З ФОРМ ІНВЕСТУВАННЯ
СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА**

Папп В.В., Росола У.В., Росола П.П., Росола А.П.

**STATE LEASING SUPPORT - AS ONE OF THE FORMS OF AGRICULTURE
INVESTMENT**

Papp Vasily, Rosola Uliana, Rosola Petro, Rosola Anatolij

В статті розглянуто роль лізингу для сільськогосподарських підприємств, а також необхідність його державної підтримки. Наведена законодавча база, яка регулює лізингові процеси в Україні. Визначена фінансова підтримка заходів в агропромисловому комплексі на умовах фінансового лізингу за 2018-2019 рр. Запропоновані певні пропозиції, щодо вдосконалення державної підтримки лізингу сільськогосподарських виробників.

Ключові слова: лізинг, сільськогосподарські виробники, державна підтримка.

The article deals with the role of leasing for agricultural enterprises and the need for its state support. The legislative framework regulating leasing processes in Ukraine is presented. Financial support for measures in the agro-industrial complex on terms of financial leasing for 2018-2019 has been identified. In modern conditions, leasing in agriculture is becoming increasingly important in comparison with the usual credit resource for the domestic business. Leasing allows the modernization to be an effective method, increases the amount of capital investments in the development of fixed assets of the enterprise, even in the absence of start-up capital. Some proposals are proposed for improvement of state support for leasing of agricultural producers.

Key words: leasing, agricultural producers, government support.

Конкурентний розвиток аграрного сектора знаходиться в стадії економічної трансформації. З'являються нові способи економічного зростання, пов'язані з технічним переозброєнням, оснащенням сільського господарства сучасною сільськогосподарською технікою. Це є важливою умовою для реалізації механізмів сталого розвитку агропромислового комплексу. З метою збереження встановлених темпів зростання сільського господарства процес відтворення матеріально-технічної бази повинен протікати синхронно і безперервно.

Дослідження відтворювальних процесів основних засобів в аграрній галузі показує проблему значну зношеність парку сільськогосподарських машин і устаткування в агропромислових формуваннях, що досягає більш 50%. Тому практичні підходи до організації аграрного бізнесу використовують різноманітний арсенал механізмів та інструментів управління модернізацією матеріально технічної бази. Організаційно-економічний механізм взаємодії лізингових компаній і сільгосптоваровиробників сприяє прискоренню технічного переозброєння і скорочення технологічного відставання організацій аграрного бізнесу. Одним із механізмів управління модернізацією матеріально-технічної бази і обслуговування інвестиційного процесу організацій аграрного сектора є лізинг, що дозволяє ефективно вирішувати тактичні виробничі завдання, не відволікаючи ресурси основного капіталу, а залучаючи на умовах оренди дорогі машини і обладнання в виробничий процес.

Питанням використання лізингу у сільському господарстві займалися такі науковці, як: В. О. Галушко, Н. В. Головка, А. О. Машлякевич, В. А. Омеляненко, О. В. Прокопенко, Т. В. Сокольська, А. М. Статівка.

Проте досі мало висвітлені в наукових працях питання щодо державної підтримки

взаємовідносин суб'єктів лізингу у сільському господарстві.

Метою наукової роботи є дослідження державної підтримки лізингу у сільському господарстві в сучасних умовах.

В останні роки в Україні розвиток у сільському господарстві спостерігався у досить складних макро- та мікроекономічних умовах. Причиною цьому слугував негативний вплив зовнішніх та внутрішніх факторів. Зі вступом України в СОТ вітчизняні сільгоспвиробники стикнулись з проблемою неуккомплектованості сільськогосподарської техніки, фізичного зносу транспорту, неможливістю закупити імпорتنу техніку, неможливістю брати кредитні ресурси під низькі відсотки, а також низьким рівнем рівня інвестування.

В сучасних умовах лізинг у сільському господарстві набуває все більшої значущості в порівнянні зі звичним для вітчизняного бізнесу кредитним ресурсом. Лізинг дозволяє здійснити модернізацію ефективним методом, збільшує обсяг капітальних вкладень в розвиток основних фондів підприємства, навіть при відсутності стартового капіталу.

На сьогодні в Україні лізингові відносини регулюються такими законодавчими актами: «Про державну підтримку сільського господарства України» від 24.06.2004 № 1877-IV [1], «Про основні засади державної аграрної політики на період до 2015 року» від 18.10.2005 № 2982-IV [2]. Зазначені закони не містять конкретного визначення сільськогосподарського лізингу. Тому при розгляді цього питання науковці використовують положення Цивільного кодексу України, Господарського кодексу України та Закону України «Про фінансовий лізинг» від 16.12.1997 № 723/97-ВР (в редакції Закону від 11.12.2003 № 1381-IV) [3]. Згідно зі статтею 1 Закону «Про фінансовий лізинг» фінансовий лізинг – це вид цивільно-правових відносин, що виникають із договору фінансового лізингу.

На наш погляд, лізинг є пріоритетним механізмом фінансового забезпечення інвестиційного процесу аграрного сектора, за допомогою якого економічні суб'єкти можуть ефективно вирішувати тактичні виробничі завдання, не відволікаючи ресурси основного капіталу, а залучаючи в виробничий процес на умовах оренди дорогі машини і обладнання. Основна перевага лізингу полягає в тому, що він дає стартовий капітал і дозволяє розширювати бізнес при найменших витратах. Слід зазначити, що техніка, обладнання придбано на первинному ринку, функціонують, йде процес виробництва продукції або послуг, підприємець отримує прибуток, хоча розрахунки за придбані цінності ще не завершені. Отримана прибуток, в тому числі спрямовується і для завершення розрахунків з лізингодавцем. Отже, лізинг виступає потужним драйвером економічного зростання, підйому сільського господарства, поновлення технічної бази галузі.

Стрімкий розвиток фінансового лізингу призвело до того, що він стає одним з ефективних інструментів інвестування в основний капітал виробничих структур. Швидкість прийняття рішення по угоді і загальнодоступність лізингу, в порівнянні з банківським кредитом є конкурентною перевагою цього джерела економічного зростання. Згідно з оцінками експертів, система лізингу виступає для більшості країн одним з основних джерелом придбання нової техніки і обладнання.

Лізинг у сільському господарстві не може ефективно існувати без достатньої державної підтримки, яка є об'єктивною умовою сталого розвитку сільського господарства та агропромислового комплексу в цілому.

Серед всіх державних програм, які зараз діють з метою підтримки сільського господарства, є також і програма «Фінансова підтримка заходів в агропромисловому комплексі на умовах фінансового лізингу». Так, зокрема у 2019 році було спрямовано 4773,0 тис. грн [4], тоді як у 2018 році лише 3818,4 тис. грн [5]. Близько 70% предметів лізингу – це покупка сільськогосподарської техніки або транспорту. Проте не дивлячись на досить активний розвиток лізингу в Україні, є багато сільгоспвиробників, які ставляться до цих відносин з певною недовірою. Насамперед тому, що предмет лізингу не є власністю клієнта. Лізингові компанії і тут вбачають позитивні сторони – при банкрутстві чи партнерських конфліктах предмет лізингу не є об'єктом поділу чи відчуження. Особливо це актуально при

рейдерстві.

В існуючій системі державної підтримки пріоритети виділення фінансових ресурсів піддаються змінам та коригуванню особливо на регіональних рівнях. Це зводиться до того, що в різних областях України фактично формуються різні умови державної підтримки щодо оновлення матеріально-технічної бази сільського господарства. Дана диференціація областей посилюється в результаті різного роду фінансування та можливості виділяти державні кошти на розвиток самого сільського господарства. Це і є наслідком реалізації принципу обов'язкової дольової участі обласних бюджетів в загальній державній підтримці цій галузі.

Враховуючи вищесказане, можемо зробити певні висновки:

1. Галузева специфіка сільського господарства зумовлює необхідність виділення із загальної системи лізингу сільськогосподарського чи аграрного лізингу, який би враховував особливості цієї галузі. Сільськогосподарський лізинг – це певна система взаємовідносин між державою, фінансово-кредитними інституціями, підприємствами матеріально-технічного забезпечення сільського господарства та безпосередньо сільськогосподарськими товаровиробниками.

2. Сільськогосподарському лізингу притаманні економічні, організаційні, психологічні особливості, які вимагають особливого підходу до розподілення коштів на придбання матеріально-технічних цінностей сільгоспвиробниками. Державна підтримка повинна бути оптимізованою, щоб забезпечити підтримку сільському господарству без зайвих бюрократичних стандартів.

3. Вдосконалення існуючої системи лізингу в сільському господарстві має бути направлене на розвиток суб'єктів та об'єктів сільськогосподарського лізингу, а також на оптимізацію лізингових угод.

Список використаних джерел

1. Про державну підтримку сільського господарства України : закон України від 24.06.2004 № 1877-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 49. – Ст. 527.
2. Про основні засади державної аграрної політики на період до 2015 року : закон України від 18.10.2005 № 2982-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 1. – Ст. 17.
3. Про фінансовий лізинг : закон України в редакції Закону від 12.12.2003 № 1381-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 15. – Ст. 231.
4. Стан фінансування АПК у 2019 році [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://minagro.gov.ua/ua/napryamki/finansova-politika/finansuvannya-z-derzhavnogo-byudzhetu/stan-finansuvannya-apk-u-2019-roci>.
5. Порядки використання коштів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://minagro.gov.ua/ua/napryamki/finansova-politika/byudzhetnij-proces/poryadki-vikoristannya-koshtiv>

References

1. “Pro derzhavnu pidtryмку silskoho hospodarstva Ukrainy : Zakon Ukrainy vid 24.06.2004 № 1877-IV [On State Support for Agriculture of Ukraine: Law of Ukraine since 24.06.2004 No. 1877-IV],” 2004. *Data by The Verkhovna Rada of Ukraine* 49: 527.
2. “Pro osnovni zasady derzhavnoi ahrarnoi polityky na period do 2015 roku : Zakon Ukrainy vid 18.10.2005 № 2982-IV [On the basic principles of state agricultural policy for the period up to 2015: Law of Ukraine since 18.10.2005 No. 2982-IV],” 2006. *Data by The Verkhovna Rada of Ukraine* 1: 17.
3. “Pro finansovyi lizynh : Zakon Ukrainy v redaktsii Zakonu vid 12.12.2003 № 1381-IV [On Financial Leasing: The Law of Ukraine in the wording of the Law since 12.12.2003 No 1381-IV],” 2004. *Data by The Verkhovna Rada of Ukraine* 15: 231.
4. Stan finansuvannia APK u 2019 rotsi [The state of APK financing in 2019].

<https://minagro.gov.ua/ua/napryamki/finansova-politika/finansuvannya-z-derzhavnogo-byudzhetu/stan-finansuvannya-apk-u-2019-roci>.

5. Poriadky vykorystannia koshtiv [Use of funds].
<https://minagro.gov.ua/ua/napryamki/finansova-politika/byudzhetnij-proces/poryadki-vikoristannya-koshtiv>.

УДК 339.137:339.133.3:332.1(045)

DOI: 10.31339/2617-0833-2019-2(27)-198-202

КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ЕКОНОМІКИ РЕГІОНУ: СУТНІСТЬ ТА ПІДХОДИ ДО ТРАКТУВАННЯ

Паулик А. Я., Феєр О. В.

COMPETITIVENESS OF THE ECONOMY OF THE REGION: THE ESSENCE AND APPROACHES TO THE INTERPRETATION

Pauluk Alla, Feyera Oksana

Регіон це самостійна територіально організована економічна система, що виступає важливим елементом національної економіки. Поглиблення процесів глобалізації та регіоналізації, а також обмеженість факторів економічного розвитку породжують конкуренцію між регіонами за створення сприятливих умов господарювання й проживання населення. Конкуренція між регіонами здійснюється у різних сферах: на ринку товарів та послуг, створення сприятливих умов для життя населення; ведення бізнесу; залучення інвестицій, розвитку інновацій. Рівень конкурентоспроможності економіки регіону здійснює вплив на конкурентоспроможність економіки країни. Метою статті є дослідження та аналіз підходів до трактування поняття «конкурентоспроможність економіки регіону», визначення сутності даної категорії.

Ключові слова: конкурентоспроможність, економічний потенціал, продуктивність, рівень життя населення, конкурентні переваги, розміщення продуктивних сил.

The region is considered as a relatively integral reproductive socio-ecological-economic system of economic territory, independent in administrative and legal terms, which is an integral part of the country, stands out for its economic and geographical location, a complex of natural, material, labor and financial resources, specialization and structure of the economy, community of environmental problems, as well as a high level of internal socio-economic ties. The processes of globalization and regionalization, as well as the limited factors of economic development, create competition between regions for the creation of favorable conditions for economic and population living. Competition between regions is carried out in different areas: in the market of goods and services, creating favorable conditions for the life of the population; doing business; attraction of investments, development of innovations. The level of competitiveness of the regional economy influences the competitiveness of the country's economy.

The purpose of the article is to research and analyze approaches to the interpretation of the concept of «competitiveness of the regional economy», to determine the essence of this category.

The article investigates and analyzes the views of leading scientists on the issues of interpretation of the category «competitiveness of the regional economy». On the basis of the analysis of approaches to the interpretation of the studied category, its own definition of the concept of "competitiveness of the regional economy" was formulated.

Keywords: competitiveness, economic potential, productivity, standard of living, competitive advantages, deployment of productive forces.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>